

Hvorfor internasjonal solidaritet?

Hvorfor skal fagbevegelsen bry seg om folk og arbeiderbevegelse i andre land?

Begrepet:

Solidaritet, en følelse av samhörighet og samhold mellom individer eller grupper av individer. Begrepet er særlig blitt brukt i forbindelse med faglig og politisk kamp blant arbeidere og politiske organisasjoner på venstresiden, og i forbindelse med støtte til undertrykte folk i andre land, ikke minst den såkalte tredje verden. **Store norske leksikon.**

Arbeiderbevegelsen har hatt internasjonal solidaritet på dagsordenen fra den moderne arbeiderklassen så dagens lys.

Ikke av medfølelse, men av **nødvendighet**

I solidaritetsbegrepet ligger det gjensidighet og **erkjennelse av felles interesser**. Det er noe annet enn humanitær bistand, og har et annet grunnlag.

Den humanitære bistanden er et uttrykk for ulik verdighet hvor noen har og gir og noen tar imot på givernes premisser. Bistanden tar utgangspunkt i ulikhet og lidelse. Solidariteten tar utgangspunkt i fellesskapet i **kampen mot en felles fiende**.

Internasjonal solidaritet tar form ut fra hvordan kapitalismen utvikler seg, men innholdet er det samme. Det er avgjørende at fagbevegelsen har internasjonal solidaritet på dagsordenen også i framtida.

Framtida handler ikke bare om vår egen velferd, men at arbeiderklassen fremdeles har felles interesse av å stå sammen, mot fremmedgjøringa i den globale økonomien. Fagbevegelsen må forsvare, og stå som garantist for, viktige samfunnsverdier som menneskelighet, verdighet og menneskerettigheter.

LO og mange forbund har internasjonal solidaritet på programmet.

I verdenspolitisk forstand er **Palestinakonflikten** en av de viktigste solidaritets"prosjekter" å engasjere seg i.

**Internasjonal solidaritet er viktig for fagbevegelsen.
Den alltid har vært det, og den kan ha avgjørende betydning for framtida.**

Palestinakomiteens Faglige Utvalg

Postboks 9023 Grønland - 0133 Oslo

konto nr. 0539 16 76617

www.palestinakomiteen.no

Hvorfor internasjonal solidaritet?

Hvorfor skal fagbevegelsen bry seg om folk og arbeiderbevegelse i andre land? Hvordan oppsto behovet?

Arbeidere i alle land – foren dere!

Arbeiderbevegelsen har alltid hatt ei historie hvor ett av de viktigste grunnlaga har vært å se ut over sin egen navle. Helt siden Marx skreiv det kommunistiske manifestet i 1848, hvor han avslutta med den berømte parola, har den internasjonale arbeiderbevegelsen hatt solidaritet over landegrensene som program, også i Norge. Marcus Thrane starta i samme år den første norske arbeiderforening, under samme parole og idegrunnlag.

Behovet er uløselig knytta sammen med oppkomsten av den moderne arbeiderklassen. Utover 1800-tallet skapte industrialiseringa en ny sosial klasse av arbeidere. Dette førte med seg at de måtte slåss for å utjevne ulikhetene innen klassen i kampen for sin frigjøring. Den innså raskt at denne kampen måtte strekke seg utover landegrensene. På denne måten ville de hindre kapitalistene i å utnytte ulikhetene til å splitte og herske.

Svensk arbeiderbevegelse greide på en glitrende måte å støtte det norske folkets rett til å gå ut av unionen med Sverige i 1905, sjøl om den helst ønska at unionen skulle fortsette fordi den demokratiske bevegelsen i Norge var sterkere enn i Sverige. På denne måten gjorde svenskene det også umulig for den svenske generalstaben og kongemakta å gå til krig mot Norge og bruke krigstilstanden til å opprette militærdiktatur i Sverige.

Solidariteten mellom den svenske og norske organiserte arbeiderklassen i 1905 var viktig, men like viktig var nok revolusjonen i Russland i 1905 som bakteppe for Unionsoppløsninga. Borgerskapet var redd for urolige tider og at de skulle miste kontroll. Derfor ga de etter siden en krig kunne utvikle seg til noe de ikke kunne styre.

Forløpet til første verdenskrig ble en særlig viktig periode da solidaritetsbegrepet fikk ny betydning.

Forut for, under og etter den første verdenskrigen blei spørsmålsstillinger rundt internasjonal solidaritet systematisert og ble en sentral sak i internasjonal fagbevegelse. Før første verdenskrig så den organiserte arbeiderklassen i Europa at krigen ville komme fra rundt 1911. Det var enighet om at denne krisa skulle brukes for arbeiderklassen til å styrte sine egne borgerskap og at man ikke skulle la seg bruke mot folk i andre land. Dette samholdet og denne forståelsen brøyt sammen ved at de sosialistiske og sosialdemokratiske partiene i hvert enkelt europeisk land likevel stemte for krigsbevilgninger og derigjennom støttet sitt eget borgerskap i kampen mot borgerskapet i andre land, mens arbeiderklassen døde som soldater i skyttergravene.

Ikke av medfølelse, men av nødvendighet

For å forstå behovet for samhold over landegrensene, og for å få riktig innhold i begrepet, er det viktig å skjønne at den moderne arbeiderklassens internasjonale solidaritet ikke primært springer ut av medfølelse med dem som lider, men av klassens tvingende behov for solidaritet. Særlig streikekampen har fra første stund gjort det helt nødvendig å stå sammen over landegrensene.

Både på det nasjonale og det internasjonale planet var det nødvendig med internasjonalisme for å hindre streikebryteri, sånn at arbeid som ikke blei gjort på grunn av streik ble overført til arbeidere andre steder eller i andre land.

Streikebrytere har alltid blitt brukt av arbeidsgiverne for å gjøre streikekampen så vanskelig som mulig. De har aldri gått av veien for å hente streikebrytere utenfra. Arbeidsgiverne har vært avhengige av de «arbeidsvillige» for å knekke kampvilja.

Ikke minst havnearbeiderne erfarte dette helt fra starten. Havnearbeiderstreiken i 1899 blei utsatt for en massiv import av streikebrytere fra England. I den første norske typografstreiken i 1889 ble det maktpåliggende å hindre at streikebrytere ble hentet inn fra Danmark. I arbeiderbevegelsen har kampen mot internasjonalt streikebryteri og knusing av faglig organisering vært helt nødvendig for å vinne seire og for å overleve. Uansett årsak har streikebryteri vært symbolet på moralsk lavmål.

Gjensidighet og erkjennelse av felles interesser

Internasjonal solidaritet har alltid vært en av bærebjelkene i arbeidsbevegelsens arbeid. Arbeiderbevegelsen har alltid kjent betydningen av internasjonalisme. Uten samarbeid over landegrensene hadde ikke arbeiderbevegelsen nådd den styrke den har i dag.

Arbeiderbevegelsen historie er full av eksempler.

Det har blitt vedtatt støtteerklæringer og sympatiaksjoner. Det har blitt bevilga og samla inn penger. De internasjonale faglige sammenslutningene har spilt en uvurderlig rolle.

Fra slutten av 1970-tallet har innholdet i begrepet også tatt farge og fått innhold av den framvoksende solidaritetsbevegelsen, som definerte solidaritet som en kamp mot all imperialisme, også den norske. Det anti-imperialistiske solidaritetsarbeidet som vokste fram i 70- og 80-åra hadde som premiss at en svekkelse av norsk imperialisme ville svekke verdensimperialismen og tjene kampen ute. En seier for et land, nasjon eller folk i kamp mot imperialismen ute ville også svekke norsk imperialisme og tjene den kampen vi fører i Norge.

Palestinakomiteen ble oppretta i denne tradisjonen, og fikk sitt politiske grunnlag herfra.

På forsommeren i 1970 ble det nedsatt en gruppe som kalte seg "Arbeidsgruppa for fritt Palestina". Den skulle studere Midtøsten-spørsmålet og "drive støttearbeid for det palestinske folkets nasjonale frigjøringskamp". I gruppas manifest sto det blant annet: "Det palestinske folket har gått til væpnet kamp mot USA-imperialismen og dens base og allierte i Midtøsten den sionistiske staten Israel. Hele det palestinske folket står samlet i kampen som i dag har karakter av frigjøringskrig." " Det palestinske folkets frigjøringskamp er en del av den kampen verdens folk i dag fører mot alle former for imperialistisk undertrykkelse." Det ble slått fast at det selvsagt ikke var jødene, men "USA-imperialismen og dens sionistiske allierte" som det palestinske og de arabiske folkene kjempet mot. Men det å stille spørsmål ved den israelske statens eksistens var på den tida virkelig helligbrøde, og personer som støttet palestinernes kamp ble beskyldt for antisemittisme og støtte til terrorisme. Palestinakomiteen ble dannet senere samme år og er en av de eldste solidaritetskomiteene for palestinerne i Europa.

I hovedsak var solidaritetsarbeid et arbeid for å vinne støtte i Norge for vedkommende folkelige frigjøringsstrid. Solidaritetsbevegelsen skulle vinne en strid hjemme, ikke ute. Gjennom møysommelig arbeid med informasjon og diskusjon spredte man ikke bare kunnskap om situasjonen i vedkommende land, men også kunnskap om sammenhenger innad i Norge, og om Norge som en del av den kapitalistiske og imperialistiske verden.

Veksten i de norske bistandsbudsjettene skjøt fart opp gjennom 70-åra, parallelt med styrken i den anti-imperialistiske solidaritetsbevegelsen. Solidaritetsorganisasjonene stilte krav til at norske myndigheter skulle velge side og ta offisiell stilling mot overgriperen og for den folkelige motstanden.

I 90-åra har vi fått solidaritetskomiteer som i hovedsak er finansiert gjennom statsbudsjettet eller med nødhjelpsmidler fra private organisasjoner. Vi har fått "solidaritetskomiteer" som ikke stiller politiske krav til norske myndigheter eller som ikke driver et opinionsutviklende arbeid. Målet er ikke lenger å oppheve undertrykkninga i verden, men å gjøre det beste ut av situasjonen. Norsk bistandspolitikk sin overbygning er å lage Norge av verden. Gud er fortsatt norsk.

En virkelig internasjonalisme i Norge for det 21. århundre må ha en hovedinnretning mot norsk imperialisme, den norske staten og de ulike kapitalgruppene rolle.

I solidaritetsbegrepet ligger det gjensidighet og erkjennelse av felles interesser. Den humanitære bistanden er et uttrykk for ulik verdighet hvor noen har og gir og noen tar imot på givernes premisser. Bistanden tar utgangspunkt i ulikhet og lidelse. Solidariteten tar utgangspunkt i fellesskapet i kampen mot en felles fiende, en felles undertrykker eller utbytter.

Solidaritet er noe annet enn bistandspolitikk, og må markere et skille til den. I solidaritetsbegrepet ligger det likeverdige forhold som virker på hverandre i en vekselvirkning. Det er en støtte til andre og samtidig en støtte til seg sjøl. Ved å bekjempe elendige lønns- og arbeidsforhold i andre land hindrer man samtidig at dette kan brukes som brekkstang for reduksjon av lønns- og arbeidsforhold hos oss.

Samtidig har solidariteten også en humanistisk side som dreier seg om at man organiserer indignasjonen og rettferdighetssansen til folk. Vi skal si fra når internasjonale selskaper dumper arbeidsbetingelsene for fagforeningskamerater i andre land. Vi skal rope høyt når faglige tillitsvalgte blir forfulgt, trakassert og fengsla i andre land. Det skal ikke være anledning til ustraffa å gjøre mot folk det som Israel gjør mot folk i Gaza.

Det er alltid småkårsfolket som behandles dårligst i verden. Ved at det reises protester mot overgrep ett sted, bidrar det til at årvåkenhet utvikles mot at det skal få lov til å skje flere steder.

Internasjonal solidaritet i det 21. århundre

Denne internasjonalismen er ikke noe sjølsagt. Den blir hele tida utfordra av arbeidernes nasjonale kamp, for høyere lønn, bedre pensjonsordninger, mot forverring av opparbeida rettigheter og nedgradering av nasjonale arbeidsvilkår i brei forstand.

Og den har endra karakter ut fra de rådende økonomiske forholda i verden. Nå har kapitalen blitt internasjonal og global. Internasjonalisme i fagbevegelsen har fått en utvida betydning. Dette gjenspeiler seg i forbundas prinsipp- og handlingsprogrammer. Som et eksempel er dette godt formulert i

LO's program:

Verdensøkonomien karakteriseres av globalisering og internasjonalisering. Multinasjonale selskaper flytter industriproduksjonen fra utviklede land til Øst-Europa, Latin-Amerika og Asia. De er på leting etter lavere arbeidskostnader og svakere fagorganisasjoner. Samtidig betyr dette at det skapes arbeidsplasser i land som tidligere har hatt problemer med å utvikle sin økonomi.

NTL: Prinsipp- og handlingsprogram 2010

De siste par tiårs omfattende liberalisering av verdensøkonomien har ført til at kapital- og markedskreftene har fått en friere og sterkere rolle verden over. NTL vil arbeide for en strengere regulering av finansmarkedet.

Gapet mellom de rikeste og de fattigste landene øker. Et styrket internasjonalt samarbeid for mer rettferdige handelsregler, sletting av ulandsgjeld og økt bistand er nødvendig for å snu denne utviklingen.

Sosial dumping

En viktig sak framover, i kampen for felles interesser mellom norske og utenlandske arbeidere, er kampen mot sosial dumping. At utenlandske arbeidstakere som utfører arbeid i Norge får vesentlig dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn norske arbeidstakere, og med dårligere arbeidsbetingelser, for eksempel i form av belastende arbeidstidsordninger, manglende sikkerhetsopplæring, dårlig ivaretagelse av arbeidstakernes sikkerhet under utførelsen av arbeidet, setter press på norske lønninger og norske arbeidsbetingelser. Sosial dumping undergraver dermed det norske lønssystemet og velferdssamfunnet,

Et verdigrunnlag for framtida

Det er avgjørende at fagbevegelsen har internasjonal solidaritet på dagsordenen også i framtida. Det handler ikke bare om vår egen velferd, men at arbeiderklassen fremdeles har felles interesse av å stå sammen, mot fremmedgjøringa i den globale økonomien.

Fagbevegelsen må forsvare, og stå som garantist for, viktige samfunnsverdier som menneskelighet, verdighet, menneskerettigheter. Fagbevegelsen har den organisatoriske styrken som skal til for å stå opp for og kjempe for faglige rettigheter og verdier på den internasjonale arenaen, demme opp for, motstå og motvirke de sterke kreftene som liberalismen representerer og slipper fri.

EL & IT-forbundet har formulert dette på denne måten:

Internasjonal solidaritet og samarbeid

En stadig større andel av EL & IT Forbundets medlemmer er ansatt i multinasjonale selskap. Samtidig blir den norske samfunnsutviklingen og næringslivet sterkt påvirket av internasjonale trender og den globale økonomien. Arbeidsgivere som amerikanske Wal-Mart driver en kynisk utbytte- og personalpolitikk samtidig som de er aktive i sin anti-fagforeningspolitikk. Den eneste motkraften mot slike arbeidsgivere er en sterk internasjonal fagbevegelse. Fagbevegelsen må opprette nettverk på alle nivåer i organisasjonene, utvikle internasjonale faglige minstestandarder, støtte hverandre i arbeidet med å oppnå faglige demokratiske rettigheter, og utvikle et samarbeid for å utvikle og oppnå nye sosiale goder.

Solidaritet er ikke noe snilt ord. Snillheten bøyer alt for ofte av for en sterkere part eller den spør etter hva som lønner seg. Solidaritet kan komme til å koste dyrt, men er vårt eneste håp i et brutalisert verdenssamfunn. Solidariteten er skarp og ubehagelig fordi den er forankret i verdier og en etisk standard som ikke har noen plass i den rå kapitalismen.

1.mai-demonstrasjoner i Oslo og i Ramallah

Solidaritet som grunnleggende verdi dreier seg om å ha en vedvarende oppmerksomhet mot menneskeverdet og en handlingsberedskap der faglige demokratiske rettigheter er truet. Solidariteten er en vokter av samfunnssystemers menneskelighet og folks verdighet.

Fagbevegelsen må representere alternative verdier. Alt dreier seg ikke om kjøp og salg. Den må stå for en politikk som bidrar til utvikling for de utbytta massene i verden, til nasjonal og sosial frigjøring, mot undertrykking og slavekår. Et faglig program må både handle om de umiddelbare og økonomiske krav for arbeiderklassens sosiale utvikling, og de store spørsmåla, med krav til handling på tvers av grenser og nasjoner. En sosial fagbevegelse må representere et moralsk lederskap i verden. En sosial fagbevegelse må organisere av egen interesse, men også av moralske grunner. Vi kan stå overfor ei framtid der det blir mer aktuelt enn noen gang tidligere.

Den kan gi ny mening til sluttordet i Det kommunistiske Manifest av Karl Marx:
Proletarer i alle land – foren dere!

Solidaritet står i motsetning til likegyldighet.

Diktet til Arnulf Øverland er et fremragende uttrykk for solidaritet og en utfordring til likegyldigheten:

Du må ikke sove!

Du må ikke gå til ditt kjøpmannsskap
 og tenke på hva der gir vinning og tap!
 Du må ikke skyldte på aker og fe
 og at du har mer enn nok med det!

Du må ikke sitte trygt i ditt hjem
 og si: Det er sørgelig, stakkars dem!
 Du må ikke tåle så inderlig vel
 den urett som ikke rammer deg selv!
 Jeg roper med siste pust av min stemme:
 Du har ikke lov til å gå der å glemme!

Internasjonal solidaritet i fagbevegelsens programmer.

Utdrag fra LO's program: Innledning

Det grunnleggende prinsippet i all faglig virksomhet er solidaritet mellom arbeidstakere over hele verden. Fagbevegelsen er den fremste forkjemperen for bedre leve- og arbeidsvilkår, og respekt for arbeidsfolk verden over. LO støtter den internasjonale arbeiderbevegelsen ved å bidra til at nasjonale fagbevegelser utvikler sine organisasjoner. Men dette er ikke nok. Det er ytterst vanskelig å bygge opp sterke fagorganisasjoner i en vanskelig økonomisk, politisk og sosial situasjon. Fagbevegelsen møter stadig nye utfordringer.

Fagbevegelsen må engasjere seg politisk for å bidra til å bygge og videreutvikle demokratiske samfunn. Fagbevegelsen er ofte i opposisjon til den sittende regjeringen. Fagorganiserte utsettes for trakassering og vold i mange land. Det er viktig at arbeiderbevegelsen kritiserer myndighetene hvis politikken ikke gagnar arbeidstakerne. Eksempler på dette er en politikk som fører til stor arbeidsledighet og høyt fattigdomsnivå, og brudd på menneskelige og faglige rettigheter.

Målsettingen for LOs internasjonale solidaritetsarbeid er den samme som før. Men etter hvert som den internasjonale økonomien endrer seg, må LO drive solidaritetsarbeidet på to nivåer. På den ene side må vi fortsatt støtte den organisatoriske utviklingen av landsorganisasjoner direkte (press nedenfra). På den annen side må vi arbeide for at fagbevegelsen skal få økt internasjonal innflytelse (press ovenfra):

Menneskerettigheter og faglige rettigheter

Faglige rettigheter er en del av menneskerettighetene, slik det fastslås både i FNs menneskerettighetserklæring og i ILOs kjernekonvensjoner. Det foregår fortsatt brudd på faglige rettigheter i mange land. Fagorganiserte forfølges og trakasseres. Fulle faglige rettigheter er ennå ingen realitet. Kampen for faglige rettigheter må gå som en rød tråd gjennom alt solidaritetsarbeid.

Mange fagorganiserte arbeidstakere har ikke demokratiske rettigheter på arbeidsplassen. De har ikke rett til å forhandle kollektivt om lønn. Og enda verre, mange får ikke engang lov til å danne en fagforening.

ILO-konvensjoner

Det er meget viktig å sikre respekt for, og håndhevelse av, internasjonale arbeidsstandarder vedtatt av ILO.

Politisk innflytelse

En effektiv nasjonal fagbevegelse gjør mer enn å tilby medlemmene tjenester. Den er også aktivt engasjert på det politiske plan. Den utøver press på regjeringen for å få mer oppdaterte lover og en offentlig politikk som fremmer sosial rettferdighet og bærekraftig utvikling. Politisk engasjement betyr ikke å underkaste seg et politisk parti. En effektiv fagbevegelse kan være politisk aktiv samtidig som den opprettholder en sunn grad av uavhengighet fra regjeringen og politiske partier.

Norske selskaper i utlandet

Norske selskaper som etablerer seg i utlandet bør følge den praksis og tradisjon som er etablert i Norge og sikre grunnleggende arbeidstakerrettigheter i alle deler av produksjonskjeden.

Hele LO's program: se

<http://www.lo.no/u/om-lo/lo-mener1/Andre-programmer/Strategi-for-internasjonalt-solidaritet-demokrati-og-sosial-rettferdighet/>

De enkelte forbundas formuleringer

Mange forbund har programmer for internasjonalisme. Her kommer noen utdrag:

Fellesforbundet. Fra landsmøteuttalelsen "Rettferdighet i et globalt samfunn".

Fellesforbundet vil øke sitt internasjonale solidaritetsengasjement både lokalt og sentralt for å bidra til å forbedre situasjonen for arbeidstakere og befolkningen i utsatte områder. Internasjonalt solidaritetsarbeid er givende for begge parter, og det må legges til rette for at forbundets lokalapparat kan engasjere seg.

Norsk Transportarbeiderforbund. Internasjonal uttalelse. Vedtatt på NTFs landsmøte 2009.

Norsk Transportarbeiderforbund ønsker en verden uten sult og nød, hvor alle mennesker får dekket sine grunnleggende behov, og hvor konflikter håndteres på en fredelig måte. Fordi verden trues av global oppvarming, er det nødvendig med en kraftfull global miljøpolitikk som kan stoppe klimaendringene. For å håndtere konflikter kreves et sterkt FN, respekt for FN-pakten, Genèvekonvensjonene og FNs Menneskerettighetserklæring. Samtidig er det nødvendig å utjamne forskjellene mellom fattige og rike land, og mellom fattige og rike i samme land.

Mange steder i verden kjemper mennesker mot nød og undertrykking. Norge må støtte alle folks rett til trygghet og til selv å bestemme over egen framtid.

Jernbaneforbundet. Strategidokument 2004

Norsk Jernbaneforbund skal også i framtida engasjere seg i internasjonalt solidaritetsarbeid, enten det dreier seg om støtte til humanitære prosjekter eller faglig kamp.

Internasjonaliseringen av kapitalen og utviklingen av informasjonssamfunnet er trekk ved samfunnsutviklingen som stiller fagbevegelsen overfor store utfordringer. For å møte disse utfordringene er det nødvendig å styrke det internasjonale samarbeidet, blant annet gjennom inngåelse av internasjonale avtaler for å hindre lønnsdumping. Stadig flere avtaler og lover som angår norsk arbeidsliv utformes og vedtas av EU. Norsk fagbevegelse må søke innflytelse og påvirkning gjennom samarbeid med faglige organisasjoner i EU-land.

HK. Faglige og politiske mål 2008 - 2012

Fagbevegelsen verden over utfordres av sterke politiske og økonomiske krefter som ønsker å redusere fagbevegelsens innflytelse over faglige rettigheter, politiske og økonomiske spørsmål. Et dominerende trekk i den internasjonale og nasjonale utviklingen er at kapital og makt samles på stadig færre hender, ofte på tvers av landegrensene, og at det øves politisk og økonomisk press for å få gjennomslag for omstillinger og fleksibilitet som har omfattende konsekvenser for fagbevegelsen og samfunnet som helhet.

NTL. Prinsipp- og handlingsprogram 2010

Bistands- og solidaritetsarbeid er en annen type internasjonalt samarbeid som må gis høy prioritet. Norge må være en sterk pådriver for å finne internasjonale løsninger for å bekjempe fattigdom og utnyttning. NTL skal arbeide for at Norge engasjerer seg i internasjonalt samarbeid, for å bekjempe barnearbeid, menneskehandel og seksuell utnyttelse av kvinner og barn. Vi må øke bistanden og sikre at pengene anvendes på en måte som bidrar til selvberging, økonomisk og sosial utvikling, demokrati og respekt for menneskerettigheter.

FNs menneskerettigheter og ILO's kjernekonvensjoner slår fast at faglige rettigheter er en del av menneskerettighetene.

De etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond utland må strammes inn for å unngå investeringer i klase- og atomvåpenindustri eller i virksomheter som bryter med ILO's kjernekonvensjoner om blant annet anstendige arbeidsforhold, organisasjons- og streikerett og barnearbeid.

Vi støtter folkerettens bestemmelser om at ethvert folk, nasjon og stat har rett til å kjempe mot okkupanter.

Med Palestina på dagsordenen

Hvorfor skal vi engasjere oss i solidaritet med Palestina?

Solidaritet med Palestina er et spørsmål av verdenspolitisk betydning. Palestinakonflikten er alle konflikters mor.

En HUB er opprinnelig betegnelsen for hjulets sentrum. Det brukes om senteret i datanettverket og om den sentrale lokasjonen som varer og last blir omfordelt og distribuert ut fra. Midtøsten er HUB'en i verdenspolitikken. NAVET som utviklinga dreier seg om.

Midtøsten er området der vestlig imperialisme og økonomiske ekspansjonisme utspiller seg. De arabiske statene besitter det svarte gullet. Palestina er det stedet i verden der USA, Vesten og Israel møter den arabiske, muslimske verden. Det er stedet der de tre største verdensreligionene møtes, på det samme, lille området. De overgrepa som skjer mot palestinere blir sett på som et angrep på hele den muslimske verden. Med de folkelige opprøra som nå brer seg over hele det arabiske kontinentet er det ikke godt å si hva dette sinnet kan utløse.

Noen forbund har spørsmålet om Palestina på dagsorden i sine handlingsprogrammer:

Fellesforbundet

Fra landsmøteuttalelsen "Rettferdighet i et globalt samfunn".

I de palestinske områdene har ikke ansatte mange rettigheter siden det snart ikke finnes arbeid. På grunn av Israels okkupasjon av Vestbredden, den ulovlige muren som annekterer palestinsk jord og isolerer befolkningen fra sine jordbruksområder og den totale isolasjonen av Gaza er de palestinske områdene i en kritisk situasjon. Det er et absolutt krav at Israel forholder seg til gjeldende FN-resolusjoner og at arbeidet for en to-stats løsning intensiveres straks. Dagens situasjon i Midt-Østen forsterker rekrutteringen av terrorister. Fellesforbundet tar klar avstand fra alle former for terrorisme. Med den håpløsheten som råder i de palestinske områdene er vi inne i en nedadgående og svært farlig spiral. Fredsarbeidet må intensiveres fra begge parter, og Israel må begynne med å rive den menneskerettsstridige muren. I den situasjonen er det viktig at Fellesforbundet støtter de moderate kreftene i Palestina slik at de igjen får stabilisert sitt demokrati.

Generelt sett er situasjonen i Midt Østen uklar. USA okkuperer fortsatt Irak, NATO fører krig i Afghanistan og i FN jobbes det med en resolusjon mot Iran. I tillegg er presset stort på Syria i kampen mot terror. Det er ulik legitimitet bak de forskjellige aksjonsformene, men felles for alle områdene er at arbeidstakerrettigheter kommer i bakgrunnen. Vår oppgave er å rette søkelyset mot brudd på faglige rettigheter og belyse hvordan fred er det eneste virkemiddel for å oppnå rettferdighet.

Norsk Transportarbeiderforbund

Fra Internasjonal uttalelse. Vedtatt på NTFs landsmøtet 2009.

Norsk Transportarbeiderforbund støtter palestinernes kamp mot israelsk okkupasjon og deres rett til en egen stat med Øst-Jerusalem som hovedstad og flyktingenes rett til å vende tilbake. Norge må være pådriver i kampen mot apartheidmuren på den okkuperte Vestbredden.

I sentrum for hele konflikten står spørsmålet om Jerusalem. Spørsmålet om Jerusalem som palestinerne hovedstad har en enorm politisk og religiøs betydning, Jerusalem – sjølv symbol, ikke bare for palestinere, men for muslimer verden over. Jerusalemsspørsmålet er av avgjørende betydning for verdensfreden.

Kampen om Jerusalem står nå. Kampen om en jødisk stat, kampen om Jerusalem som jødernes udelte hovedstad.

Palestinerne har vært utsatt for en rå og hensynsløs okkupasjon som har vart i over 60 år. De er okkupert av en grenseløs stat med umettelig appetitt på mer, og som ikke skyr noe middel for å stadig utvide grensene sine og etablere stadig nye fakta på bakken.

Det foregår en ekstrem undertrykking av den palestinske arbeiderklassen. Samtidig er det umulig å drive faglig virksomhet, sånn som vi kjenner den. Uten rett til å inngå tariffavtaler, og uten rett til å reise saker innafor det som Israel bestemmer er "Israel", har ikke en fagbevegelse store muligheter. Palestinas viktigste faglige sammenslutning, PGFTU, kan ikke operere der flestparten av palestinske arbeidstakere har arbeid, ikke i koloniene, ikke i de industrielle sonene, og ikke i Øst-Jerusalem.

Arbeid og inntekt i okkupert Palestina

På slutten av 1970-tallet starta en oppsving i den nasjonale motstandskampen, som bygde seg opp mot den første intifada i 1987. Da begynte også nye fagforeninger å dukke opp i de palestinske områdene. De var nært knytta til politisk-militære organisasjoner i den palestinske nasjonale frigjøringsbevegelsen. Disse militante fagforeningene tiltrakk seg tusenvis av arbeidere, inkludert dem som pendla til Israel. De israelske myndighetene betrakta dem som en del av motstanden og holdt dem nede med jernhånd. Ledere ble fengsla eller deportert. Kontorene deres ble plyndra, rasert og stengt. Aktivistene deres ble utsatt for forfølgelse, forhør, fengsling og tortur. Fagforeningene gikk under jorda, men fortsatte å vokse.

Etter Osloavtalen

I mars 1993 innførte Israel en omfattende avsperring av de okkuperte områdene "inntil videre." Den har til nå aldri blitt opphevd, den eksisterer og blir verre, mer subtil og systematisk. Siden utbruddet av den andre intifadaen i 2000 og den stadig mer militante kampen mot okkupasjonen, stramma Israel ytterligere til og la harde restriksjoner på bevegelse. Disse tiltaka førte til en skyhøy arbeidsløshet og en palestinsk økonomi i krise. Mangelen på ressurser og utmagring i de okkuperte områdene økte palestinsk avhengighet av lønna arbeid i Israel. Disse arbeiderne, som omfatter en stor del av arbeidsstokken i de okkuperte områdene, forsørger hundretusener. Mer enn halvparten av ansatte har en månedslønn under fattigdomsgrensa.

Palestinske arbeidere som drar inn i Israel blir også grovt utnytta av sine arbeidsgivere, uten at de har noen fagforening som kan slåss for seg. De må opp før morran gryr, i 3-4 tida, kanskje tidligere, og det er et hælises sirkus, kontroll og køståing ved sjekkpunktene for å komme seg på jobb i tide.

Det faktiske antallet palestinere fra Vestbredden og Gaza som arbeider i Israel er også hele tida sterkt avhengig av kontinuerlig skiftende restriksjoner på bevegelse, både innafør de okkuperte områdene og inn i Israel.

Mange internasjonale og frivillige organisasjoner har pekt på de umenneskelige forholda på sjekkpunktene. Det er lange timer med venting, nedverdiggelse, underkastelse, daglig ydmykelse og personlig risiko, ikke sjelden med dødsfall som resultat.

Det er nå anslagsvis 50 000 ulovlige arbeidere i Israel. Det nøyaktige antallet er vanskelig å fastslå. Av naturlige grunner blir de ikke registrert noen steder. Titusener av palestinere leter desperat etter en levevei for å forsørge seg selv og familien, og de drar til Israel uten tillatelse. Hver uke blir tusenvis tatt av israelske sikkerhetsstyrker. De fleste kommer tilbake, men noen blir fengsla eller ilagt bøter. Sikkerhetsstyrkene har utvikla ulike "uformelle" metoder - som innebærer misbruk og fornedrelse, seksuell trakassering, voldelige overgrep og alvorlig mishandling. I tillegg blir arbeiderne utnyttet av israelske arbeidsgivere som underbetaler den og gir dem elendige arbeidsbetingelser, de er helt uten rettigheter. Arbeidsgiverne kan gjøre hva de vil.

I koloniene og i de industrielle sonene jobber de under helt hårreisende dårlige og helseskadelige forhold, og heller ikke her har de muligheter til faglig regulerte arbeidsbetingelser, for ingen organiserer dem - PGFTU får ikke lov til å organisere i "Israel" - ingen bryr seg om dem og ingen kjemper deres sak. Og som om de ikke skulle ha nedverdiggelser nok - de bygger også muren.

Penger til livets opphold må de ha.

Palestina trenger håndfast solidaritet nå mer enn noensinne. **Dette må ta slutt!**

Palestinakomiteens Faglige Utvalg mener at Israel må presses ved hjelp av hardere virkemidler, som en bred boikottbevegelse. Forbrukerboikott, akademisk og kulturell boikott, faglig boikott. Ved siden av solidaritetsbevegelsen er det fagbevegelsen som har historie, styrke og menneskesyn til å gi den.

Vil du vite mer om Histadrut?

Vil du vite mer om Jerusalem-spørsmålet?

Se Palestinakomiteens Faglige Utvalgs nettsider – www.palestinakomiteen.no

Kontakt: Glenn Noss, leder, glenn.n@hotmail.no – tlf 45 69 31 41

eller Kjersti Nordby, kjer-n@online.no – tlf 99 57 98 18

Bryt med Histadrut

Histadrut er ingen fagbevegelse. Histadrut er ikke solidarisk. Histadrut er et eksempel på det motsatte av solidaritet.

"Dette er en sak som ikke angår oss."

Dette sa Histadrut til 35 bakeriarbeidere som la ned arbeidet i 1985, i protest mot dårlige lønns- og arbeidsvilkår. De fleste kom fra en flyktningeleir utafor Bethlehem, og tjente en tredel av den lønna de egentlig hadde krav på. De søkte den lokale Histadrut-foreninga om hjelp, men fikk ikke hjelp.

En tillitsvalgt i Histadrut har forsvart lønnsdiskrimineringa overfor palestinske arbeidere på følgende måte: "Hvis vi betaler arbeiderne fra de okkuperte områdene det samme som jødiske arbeidere, så ville jo ingen bruke dem".

Vår venn Manawel Issa Abdellal fra PGFTU i Øst-Jerusalem har følgende å si om Histadrut:

"Histadrut har brukt sin privilegerte posisjon i den jødiske staten til å dra nytte av palestinske arbeidere for Histadruts egne mål. Histadrut har unnlatt å representere palestinske arbeidere inne i Israel. Og PGFTU er forhindra fra å forsvare palestinske arbeidere i disse områdene. Det er veldig smertefullt. Vi er vitne til og hører om brutal utnyttelse, men vi kan ikke gjøre noe ...

Det kan bare sammenlignes med apartheid-staten i Sør-Afrika. Til nå har jeg ikke sett noen form for solidaritet fra Histadrut. Sjøl når palestinske arbeidere skader seg, noe som burde utløse grunnleggende arbeidssolidaritet, har jeg aldri opplevd at Histadrut fordømmer eller gjøre noe med det. "

Dette er det konkrete forslaget fra Palestinakomiteens Faglige Utvalg konkrete til å vise solidaritet – en utfordring til fagbevegelsen:

Helt siden Histadrut ble oppretta i 1920 har organisasjonen vært uløselig knytta til det sionistiske prosjektet: Å opprette en jødisk stat i Palestina.

Palestinakomiteens Faglige Utvalg vil arbeide for at norsk fagbevegelse bryter kontakten med Histadrut, fordi

Histadrut støtter okkupasjonen av Palestina

Histadrut støtter Muren på Vestbredden og rundt Gaza

Histadrut støtter og er involvert i bygginga av ulovlige kolonier på okkupert jord

Histadrut støtter angrepet på Gaza og bordinga av Freedom Flotilla

Histadrut behandler palestinske arbeidere i Israel, i koloniene og i industrisonene som annenrangs borgere

Derfor oppfordrer vi norsk fagbevegelse til å reise forslag til neste LO-kongress, i solidaritet med det palestinske folket: Bryt med Histadrut!

Palestinakomiteens Faglige Utvalg, våren 2011.